

**UCHWAŁA NR XLVI/332/2017
RADY MIEJSKIEJ W ŻAROWIE**

z dnia 28 grudnia 2017 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Żarów na 2018 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r., poz. 1875 z późn. zm.), w związku z art. 10 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r., poz. 783 z późn. zm.) oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 04 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 - 2020 (Dz. U. z 2016 r., poz. 1492), Rada Miejska w Żarowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Żarów na 2018 rok, stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Żarów na 2018 rok powierza się Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Żarowie.

§ 3. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Żarów.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2018 roku.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Żarów na 2018 rok

I. INFORMACJE OGÓLNE – DIAGNOZA ZJAWISKA NARKOMANII

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii jest dokumentem określającym gminną strategię działania w zakresie zjawiska narkomanii, dostosowaną do aktualnych potrzeb środowiska lokalnego. Program przedstawia zadania własne gminy wynikające z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Zgodnie z treścią tej ustawy zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, powstrzymywanie się od spożywania substancji narkotycznych, działalność wychowawczą i informacyjną, ograniczanie dostępności do substancji tego typu, a także umiejętności wczesnego rozpoznawania sygnałów wskazujących na prawdopodobieństwo zażywania narkotyków i postępowania z osobami uzależnionymi.

Narkomania należy do najpoważniejszych problemów społecznych ostatnich lat, bowiem jest to problem społeczny dotykający wszystkich środowisk. Ponadto niesie za sobą poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, zwłaszcza w kontekście chorób zakaźnych tj. HIV, zakażenie wirusem żółtaczkowy typu C, itp. Zmiany społeczno - demograficzne dokonujące się w naszym kraju sprzyjają rozpowszechnianiu się "mody" na używanie substancji psychoaktywnych. Wzrasta liczba osób eksperymentujących z narkotykami i już uzależnionych, potrzebujących pomocy. Niepokojące jest zjawisko wzrostu zagrożenia narkomanią wśród młodzieży.

Używanie narkotyków jest nielegalne i często ukrywane, trudno jest zatem ocenić rozmiar występowania tego zjawiska oraz związanych z nim niekorzystnych konsekwencji zdrowotnych. Najpełniejsze informacje dotyczące ilości osób uzależnionych od narkotyków posiadają instytucje zajmujące się problemem narkomanii. Pomimo tych trudności oczywiste jest, że narkotyki są przyczyną istotnego obciążenia chorobami, a ich zażywanie rośnie w wielu krajach, w tym również w Polsce. Informacji o rozmiarach narkomanii rozumianej jako uzależnienie, bądź używanie narkotyków w sposób rodzący poważne problemy dostarczają dane statystyczne instytucji zajmujących się problemem narkotyków. Z danych pozyskanych z instytucji, zajmującymi się rozwiązywaniem problemów narkomanii w Gminie Żarów, wynika, iż problemy związane z narkotykami nadal wykazywane są jako nieliczne, jednak z roku na rok liczba ta się zwiększa. Komisariat Policji w Żarowie w 2016 r. (stan na 30.11.2016 r.) wszczął 8 postępowań dotyczących przestępstw narkotykowych w związku z posiadaniem narkotyków i substancji zakazanych, natomiast w roku 2017 (stan na 30.11.2017 r.) liczba ta wzrosła do 16. Z pomocy specjalistycznej, świadczonej w Poradni Terapii Uzależnień w Świdnicy w 2016 r. skorzystało 5 osób, a w 2017 r. 3 osoby uzależnione od substancji psychoaktywnych. Ponadto w Ośrodku Pomocy Społecznej w Żarowie dyżur pełni terapeuta ds. narkomanii. W roku ubiegłym udzielono 14 konsultacji, natomiast w tym roku liczba ta wzrosła do 20 konsultacji udzielonych osobom uzależnionym od alkoholu i członkom ich rodzin.

Jak wynika z ogólnopolskiego badania ankietowego zrealizowanego w 2015 r. w ramach europejskiego programu badań ankietowych w szkołach (ESPAD) wśród uczniów trzecich klas gimnazjalnych oraz drugich ponadgimnazjalnych, poza alkoholem i tytoniem, popularne staje się zażywanie innych substancji psychoaktywnych – narkotyków. Wśród uczniów klas młodszych na pierwszym miejscu pod względem rozpowszechnienia eksperymentowania znajdują się marihuana i haszysz (25,0%) a na drugim leki uspokajające i nasenne bez przepisu lekarza (17,0%). Wśród uczniów klas starszych na pierwszym miejscu również znajdują się marihuana i haszysz (43,0%). Leki uspokajające i nasenne przyjmowane bez zalecenia lekarza także ułożyły się na drugim miejscu (17,9%). Wśród gimnazjalistów na trzecim miejscu znalazły się substancje wziewne (11,2%), na czwartym miejscu leki przeciwbólowe w celu odurzenia się (7,4%), a na dwóch kolejnych – LSD lub inne halucynogeny (5,5%) oraz amfetamina (5,3%). W starszej grupie na trzecim miejscu znajdują się substancje wziewne (7,6%), na czwartym - amfetamina 7,1%, a na dwóch kolejnych – leki przeciwbólowe w celu odurzenia się (6,7%) oraz LSD lub inne halucynogeny (5,2%) (www.parpa.pl).

W 2017 roku wśród 281 uczniów klas VII szkół podstawowych oraz II i II gimnazjum z terenu Gminy Żarów przeprowadzono badania ankietowe dotyczące zachowań ryzykownych. Poniżej wyniki badań:

1. Czy kiedykolwiek używałaś/-eś?

	Tak		Nie	
	L	%	L	%
Narkotyków	18	6,4	263	93,6

Dane zawarte w powyższej tabeli wskazują, że 18 uczniów (6,4%) przyznało, że w przeszłości miało styczność z narkotykami, 93,6% ankietowanych zdecydowanie zaprzeczyło zażywaniu tych substancji psychoaktywnych.

2. Czy obecnie używasz?

	Tak		Nie	
	L	%	L	%
Narkotyków	13	4,6	268	95,4

Jak wskazują dane w tabeli 13 uczniów przyznało, iż obecnie używa narkotyki, 268 ankietowanych udzieliło negatywnej odpowiedzi na powyższe pytanie.

3. Jeśli tak, jaka jest częstotliwość zażywania?

		Narkotyków	
		L	%
a)	Codziennie	1	7,7
b)	Raz w tygodniu	3	23
c)	Kilka razy w tygodniu	1	7,7
d)	Raz w miesiącu	0	0
e)	Kilka razy w miesiącu	2	15,4
f)	Kilka razy w roku	6	46,2

W celu zbadania zjawiska częstotliwości zażywania narkotyków przez respondentów zadano kolejne pytanie – **jak często to robią?** 13 uczniów zadeklarowało, że obecnie zażywa narkotyki. Spośród tych osób 46,2% używa kilka razy w roku, 15,4% kilka razy w miesiącu, natomiast 7,7% kilka razy w tygodniu. Do codziennego zażywania przyznała się jedna osoba, natomiast trzy osoby wskazały, iż robią to raz w tygodniu.

W ostatnich latach w Polsce wzrosło wśród młodych ludzi zainteresowanie wszelkimi środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi i innymi środkami ogólnie nazywanymi narkotykami. Bardzo trudna jest ocena rzeczywistego zasięgu zjawiska używania narkotyków przez młodzież. Zwiększyła się podaż i różnorodność narkotyków na nielegalnym rynku, a tym samym ich dostępność. Zmieniły się zarówno wzory używania, jak i rodzaj najczęściej używanych substancji. Narkotyki stały się elementem towarzyszącym zabawom młodzieży, czy wspomagają młodych ludzi w nauce. Dane instytucji wskazują niewielki problem związany z ujawnionymi informacjami nt. zjawiska narkomanii na terenie Gminy Żarów, jednak mając świadomość istniejących zagrożeń, należy podjąć wszelkie działania, zwłaszcza profilaktyczne, zmierzające do ograniczenia rozpowszechniania narkotyków. Ponadto niepokojący jest fakt, że 13 uczniów przyznało się do zażywania narkotyków. Zatem konieczne jest wdrożenie działań ukierunkowanych na wzmacnianie systemu wartości młodzieży i rodzin, w szczególności wartości zdrowia, a także kształtowanie przekonań normatywnych i umiejętności psychospołecznych chroniących przed używaniem narkotyków. Zasadne jest także podejmowanie kompleksowych działań profilaktycznych, obejmujących całe rodziny. Zintegrowane działania muszą być adresowane zarówno do dzieci, młodzieży, jak i do rodziców oraz nauczycieli. Profilaktyka, jako oferta wzbogacająca wychowanie oraz edukację dzieci i młodzieży, wymaga podjęcia działań ukierunkowanych nie tylko na zapobieganie szkodom, ale przede wszystkim na promowanie zdrowia. Jednakże najważniejszym elementem procesu przeciwdziałania narkomanii jest profilaktyka prowadzona w środowisku lokalnym.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii określa zakres i formę realizacji zadań na terenie gminy oraz stanowi kontynuację i rozwinięcie działań prowadzonych w latach ubiegłych. Ponadto pozostaje w ścisłej kooperacji z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Żarów na 2018 rok oraz Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015 - 2020, a kierunki działań w nim zawarte są zgodne z Krajowym Programem Przeciwdziałania Narkomanii. Ponadto Program uwzględnia cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia oraz zawiera zadania określone w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, które będą realizowane w formach dostosowanych do aktualnych potrzeb lokalnych.

II. CELE PROGRAMU:

Głównym celem Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Żarów na 2018 rok jest profilaktyka, zwiększenie świadomości mieszkańców Gminy Żarów na temat zagrożeń wynikających z zażywania substancji oraz ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem narkotyków poprzez podejmowanie różnorodnych działań prowadzonych na terenie gminy, w tym:

- a) prowadzenie działalności edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej,
- b) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych,
- c) ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych.

III. ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU:

Program określa działania w zakresie profilaktyki, promocji zdrowia oraz minimalizacji szkód związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez mieszkańców gminy. Realizacja zadań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii obejmuje w szczególności:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od narkotyków i zagrożonych uzależnieniem:

- a) udzielanie nieodpłatnej pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin poprzez świadczenie poradnictwa psychologicznego, terapeutycznego oraz prawnego dla mieszkańców (w tym prowadzenie poradnictwa specjalistycznego dla rodzin przez terapeutę ds. narkomanii),
- b) zakup i dystrybucja materiałów informacyjno – edukacyjnych (np. broszury, ulotki) dla klientów punktu konsultacyjnego oraz instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem narkomanii,
- c) kierowanie osób realizujących zadania Programu na szkolenia, konferencje i inne formy spotkań związane z podnoszeniem kwalifikacji osób pracujących na rzecz mieszkańców zagrożonych uzależnieniem od narkotyków, uzależnionych i ich rodzin.

2. Pomoc osobom uzależnionym od narkotyków i zagrożonym uzależnieniem:

- a) motywowanie osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych, jak i osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia odwykowego, kierowanie do leczenia specjalistycznego,
- b) udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym,
- c) współpraca z instytucjami pomagającymi osobom uzależnionym,
- d) wspieranie działalności grup samopomocowych,
- e) udzielanie pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii:

- a) realizowanie na terenie szkół i innych placówek oświatowych programów oraz spektakli profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz rodziców, dostosowanych do potrzeb konkretnej placówki, w tym programów rekomendowanych (np. Program Domowych Detektywów, Program Wzmacniania Rodziny, Chcę zdrowo i bezpiecznie żyć),
- b) koordynacja i organizowanie warsztatów, pogadanek profilaktyczno - edukacyjnych, wspieranie przedsięwzięć profilaktycznych organizowanych przez szkoły i inne instytucje np. Komisariat Policji, promujących zdrowy styl życia wśród dzieci, młodzieży oraz rodziców,
- c) angażowanie się w realizację ogólnopolskich kampanii edukacyjnych oraz kampanii lokalnych, związanych z profilaktyką uzależnień oraz rozwiązywaniem problemów społecznych, wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych np. Zachowaj Trzeźwy Umysł,
- d) podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym dla dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Gminy Żarów poprzez rozpowszechnianie informacji w postaci ulotek/broszur o substancjach psychoaktywnych i uzależnieniu oraz współpracę z lokalnymi mediami w zakresie opracowywania artykułów o problematyce narkotykowej,
- e) wspieranie edukacji osób podejmujących działania w zakresie przeciwdziałania narkomanii poprzez zakup specjalistycznych publikacji i czasopism,

- f) organizowanie i finansowanie szkoleń i konferencji dla osób realizujących zadania gminne, dotyczące przeciwdziałania narkomanii, mechanizmów uzależnień oraz wczesnej interwencji,
- g) wspieranie inicjatyw lokalnych w zakresie organizowanych spotkań i uroczystości dla dzieci i młodzieży, promujących zdrowy styl życia oraz alternatywne formy spędzania czasu wolnego.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii:

- a) współpraca służąca przeciwdziałaniu problemom narkomanii poprzez wymianę informacji, konsultacje, wspólne inicjatywy na rzecz profilaktyki, w szczególności na rzecz promocji i realizacji działań w tym zakresie,
- b) udzielanie wsparcia i pomocy merytorycznej stowarzyszeniom, organizacjom pozarządowym, instytucjom i osobom fizycznym dla lokalnych inicjatyw w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania problemom narkomanii,
- c) dofinansowanie zakupu nagród, materiałów edukacyjno - informacyjnych, artykułów biurowych i spożywczych, niezbędnych do realizacji działań związanych z problemem uzależnień, profilaktyką oraz promocją zdrowia np. konkursy, szkolenia, zajęcia profilaktyczne.

5. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i członkom ich rodzin:

- a) praca socjalna realizowana przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Żarowie, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej,
- b) pomoc w integracji społecznej osób uzależnionych od narkotyków i ich rodzin, w tym organizowanie dla rodzin zajęć, ukierunkowanych na zmianę nawyków zachowania, które mogą utrudniać reintegrację społeczną.

IV. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII:

Koordinatorem i realizatorem Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Żarów jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Żarowie. Program realizowany będzie przy współpracy:

- Urzędu Miejskiego w Żarowie
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żarowie,
- Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Żarów,
- organizacji pozarządowych,
- szkół i placówek oświatowych z terenu Gminy Żarów,
- Komisariatu Policji w Żarowie,
- instytucji zaangażowanych w działalność na rzecz profilaktyki i przeciwdziałanie narkomanii.

V. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

Zgodnie z projektem budżetu Gminy Żarów na 2018 rok na realizację działań związanych z Gminnym Programem Przeciwdziałania Narkomanii zabezpieczono kwotę 25 000 zł.

Lp.	Treść zadania	Wykonawca zadania	Główne składniki kosztów realizacji zadania	Czas trwania
1	Pomoc osobom uzależnionym od narkotyków i zagrożonych uzależnieniem oraz członkom ich rodzin, zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej np.	Zadanie realizowane przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Żarowie	Zakup ulotek i broszur tematycznych, artykułów biurowych, zakup materiałów w ramach kampanii profilaktycznych, wynagrodzenie terapeuty ds. narkotyków oraz inne koszty związane z realizacją zadania.	Cały rok
2	Prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej i informacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów	Zadanie realizowane przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Żarowie	Koszty związane z zakupem usług w zakresie realizowanych programów, warsztatów,	Cały rok

	narkomanii		pogadank profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży, dofinansowanie szkolnych programów profilaktycznych. Koszty związane z zakupem materiałów - informacyjno - edukacyjnych, artykułów biurowych, poczęstunku. Inne wydatki wynikające z prowadzenia działalności profilaktyczno - informacyjnej.	
3	Podnoszenie kompetencji w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii tj. finansowanie szkoleń dla osób zaangażowanych w realizację zadań na rzecz przeciwdziałania narkomanii.	Zadanie realizowane przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Żarowie	Koszty wynikające z udziału w szkoleniach i organizacji szkoleń.	Cały rok
4	Wspomaganie działalności podmiotów w wykonywaniu zadań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii.	Zadanie realizowane przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Żarowie	Koszty według potrzeb np. zakup narkotestów.	Zgodnie z potrzebami
KWOTA NA REALIZACJĘ POWYŻSZYCH ZADAŃ WYNOŚI: 25 000 złotych				

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii stanowi podstawę działań związanych z przeciwdziałaniem temu zjawisku. Art. 10 ust. 1 tejże ustawy określa działania należące do zadań własnych gminy, których realizacja prowadzona jest w oparciu o gminne programy przeciwdziałania narkomanii. Zadania, jakie nakłada na gminę ustawodawca ujęte zostały w niniejszym Programie. W związku z powyższym uchwalenie Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Żarów na 2018 rok jest niezbędne i zasadne.

Sporządziła:

Marta Łoboda

starszy inspektor ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień